



EUROPOS  
AUDITO  
RŪMAI

LT

**Kalba**

**Liuksemburgas, 2018 m. spalio 4 d.**

## Europos Audito Rūmų Pirmininko Klaus-Heiner Lehne kalba

**Europos Audito Rūmų 2017 m. metinės ataskaitos pristatymas Europos Parlamento  
biudžeto kontrolės komitetui (CONT)**

**Strasbūras, 2018 m. spalio 4 d.**

Autentiškas tik sakomas tekstas.  
Pirmenybė teikiama sakytiniam variantui.

## **ECA Press**

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: [press@eca.europa.eu](mailto:press@eca.europa.eu)

[@EUAuditors](https://twitter.com/EUAuditors)

[eca.europa.eu](http://eca.europa.eu)

Gerbiama Pirmininke, gerbiama pranešėja, gerbiami Europos Parlamento nariai, gerbiamas Komisijos nary, ponios ir ponai,

Kaip buvęs deputatas, žinau, kad Europos Parlamente dabar pats darbymetis. Tai ne tik pats intensyviausias teisės aktų leidybos laikotarpis, bet taip pat, artėjant rinkimams į Europos Parlamentą, Jūsų institucijoje, kaip ir priklauso, vyksta aukšto lygio svarstymai dėl Europos ateities, kaip tą patvirtino vakar įvykęs Estijos ministro pirmininko vizitas.

Todėl, kaip Europos Audito Rūmų pirmininkas, tuo labiau turiu padėkoti Jūsų Komitetui už tai, kad radote laiko aptarti mūsų 2017 finansinių metų metinę ataskaitą.

Lazaros S. Lazarou, už metinę ataskaitą atsakingas Audito Rūmų narys, nariai, atsakingi už kiekvieną iš dešimties skyrių, padėjo nemažai pastangų, kad galėtų pateikti Jums savo ES finansų valdymo 2017 metais padėties vertinimą. Šiuo vertinimu bus pradėta biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra, kuri bus paskutinė šios kadencijos Parlamente.

Taip pat norėčiau padėkoti Europos Komisijai, kuriai čia atstovauja jos narys Günther Oettinger, kad bendradarbiavo su mumis kaip pagrindinis audituojamasis. Mūsų audito procesas baigiasi vadinama „prieštaravimų“ procedūra, tačiau mes tikrai nesame varžovai. Audito Rūmai dažnai būna kritiški ir kartais užsispyrę, tačiau aš sakčiau, kad mes visuomet esame teisingi ir atviri protingiems paaiškinimams, kuriuos Komisija paprastai gali pateikti ir kuriuos Jūs galite paskaityti patys šalia mūsų pastabų.

Ponios ir ponai,

kaip ir ankstesniais metais, taip ir dėl 2017 m. darome išvadą, kad ES finansinėse ataskaitose tikrai ir teisingai atspindima jos finansinė padėtis. Kaip ir praėjusiais metais, pateikiame sąlyginę nuomonę, o ne neigiamą nuomonę, dėl 2017 m. finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų tvarkingumo.

Kitaip sakant, didelė mūsų patikrintų 2017 m. išlaidų dalis nebuvo reikšmingai paveikta klaidų, ir čia aš kalbu apie išlaidas, pagrįstas teisėmis į išmokas<sup>1</sup>, kitaip sakant, apie tas programas, kur naudos gavėjai gauna išmokas, jei atitinka tam tikras sąlygas. Čia turime omenyje išmokas Erasmus studentams, tiesiogines išmokas ūkininkams, biudžetinę paramą trečiosioms šalims ir ES darbuotojų atlyginimus. Šie teisėmis į išmokas pagrįsti mokėjimai sudaro daugiau nei pusę 2017 m. išmokų iš ES biudžeto.

Be to, su ES išlaidomis susijusių pažeidimų lygis toliau mažėjo. Įvertintas klaidų lygis mokėjimuose 2017 metais buvo 2,4 % – t. y., mažesnis, palyginti su 3,1 % 2016 m. ir 3,8 % 2015 m. Tai parodo, kad ES finansų valdymo prasme yra tikrai gerame kelyje, ir to buvo pasiekta visų pirma nepailstamomis Komisijos ir valstybių narių pastangomis.

Aš manau, kad kaip auditoriai mes turėtume skelbti ne vien blogas žinias, tačiau taip pat pabrėžti gerąją praktiką visur, kur ją randame. Taigi leiskite man pristatyti kaip teigiamą pavyzdį mūsų išvadą, jog tiesioginiuose mokėjimuose iš Europos žemės ūkio garantijų fondo – kuris sudaro labai didelę šios DFP išlaidų kategorijos dalį – nėra reikšmingo klaidų lygio.

Tai pasakęs, turiu taip pat pasakyti, kad problemų išlieka. Kad pailustruočiau savo požiūrį, pateiksiu tris pavyzdžius, – vieną iš kitos žemės ūkio išlaidų srities, vieną iš sanglaudos ir vieną iš mokslinių tyrimų srities.

---

<sup>1</sup> Išskyrus kai kurias kaimo plėtros schemas.

Mes nustatėme atvejį, kai vienas ūkininkas gavo aplinkosauginę finansinę paramą vadinamiesiems „tarpiniams pasėliams“ sėti. Iš tiesų jokių tokių pasėlių nebuvo pasėta, be to nebuvo vedami atitinkami laistymo ir kultivavimo registrai. Todėl, po mūsų apsilankymo nacionalinė mokėjimo agentūra pradėjo pagalbos susigrąžinimo procedūrą.

Kitu atveju mes nustatėme, kad vienas naudos gavėjas deklaravo per dideles netiesiogines išlaidas vykdant vieną sanglaudos srities projektą. Šios išlaidos buvo iš tikrųjų bendrosios instituto būstinėje patirtos išlaidos ir nebuvo susijusios su konkrečiu projektui vykdyti sukurtu ūkio subjektu. Mes nusprendėme, kad netinkamos finansuoti buvo visos tiesiogiai su projektu susijusios išlaidos.

Trečiu atveju viena MVĮ dalyvaujanti mokslinių tyrimų projekte deklaravo per didelį prie projekto dirbtų valandų skaičių ir naudojo neteisingą jų skaičiavimo metodą. Negana to, deklaruoti projekte dirbę darbuotojai iš tikrųjų dirbo dar ir seserinėje įmonėje, kuri nebuvo susitarimo dėl dotacijos šalis. Todėl mes nusprendėme, kad visos šios išlaidos buvo netinkamos finansuoti.

Turiu pabrėžti, kad dažnai būna pakankamai informacijos, kad būtų galima užkirsti kelią reikšmingai klaidų daliai ar jas aptikti ir ištaisyti. Jei Komisija ir nacionalinės institucijos būtų šią informaciją panaudojusios, įvertintas klaidų lygis būtų buvęs mažesnis už mūsų ir pačios Komisijos reikšmingumo ribą netgi didesnėje ES biudžeto dalyje.

Tačiau mes negalime nuleisti rankų. Valdymo ir kontrolės sistemos pagerėjo ir dabar mes turime galimybę nauju žvilgsniu pažiūrėti, kaip šie patobulinimai leidžia mums gauti audito įrodymus.

2017 m. mes išbandėme pakeistą metodą „Ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos“ srityje. Pagrindinis pokytis buvo tas, kad mes peržiūrėjome ir pakartotinai atlikome patikras ir kontrolę, kurias anksčiau vykdė už išlaidas atsakingi subjektai. Rengiant šį naują audito metodą buvo atsižvelgta į didelius teisinio pagrindo pokyčius, kuriuos 2013 m. priėmė Parlamentas ir Taryba. Dėl to šiuo metu mes audituojame deklaruotas išlaidas, kurių atžvilgiu valstybės narės ir Komisija jau pritaikė savo finansinius pataisymus dėl jose nustatytų pažeidimų. Tačiau mūsų nustatyti faktai leidžia aiškiau pamatyti, kuriose srityse išlieka trūkumų Europos Komisijoje ir valstybėse narėse, ir sudaro mums galimybę teikti Parlamentui kokybiškesnę informaciją.

Per ateinančius metus mes išplėsime šį projektą į kitas išlaidų sritis, jei tik tam bus reikalingos sąlygos.

Bet mes taip pat turėsime sutelkti dėmesį ir išteklius į vertinimą, ar ES pasiekia rezultatų savo piliečiams. Nepakanka paprasčiausiai žinoti, kad pinigai buvo panaudoti pagal taisykles, mums būtina žinoti, kad jie buvo panaudoti protingai.

Pateiksiu Jums kitą pavyzdį iš išorės veiksmų srities: viename mūsų aplankytame projekte vienai tarptautinei organizacijai prireikė 280 000 eurų, kad pervežtų balsadėžes ir popierius, kurių pačių vertė buvo 150 000 eurų. Nors galima būtų pripažinti, kad tai buvo svarbus ir skubus atvejis, susijęs su rinkimais trečiojoje šalyje, vis vien sunku paaiškinti mūsų piliečiams, kodėl ES panaudoja pinigus tokiu būdu.

Ponios ir ponai,

vienoje mūsų neseniai paskelbtoje specialiojoje ataskaitoje mes parodėme, kad kelioms valstybėms narėms sunkiai sekasi naudingai panaudoti Europos struktūrinių ir investicijų fondų išteklius. Šia prasme sveikintina tai, kad Komisija siūlo keletą priemonių ateinančiam finansavimo laikotarpiui, kurios galėtų padėti geriau įsisavinti sanglaudos fondų lėšas. Iš dalies sprendimas yra mūsų rankose, jei laiku bus priimta nauja DFP ir su ja susijusios finansinės programos.

Tuo pat metu, ES biudžetas ir toliau patiria didelį spaudimą dėl mokėjimų, įsipareigotų ateinantiems metams.

Dėl atotrūkio tarp didelių įsipareigojimų ir mažo mokėjimų lygio ES neįvykdyti biudžeto įsipareigojimai išaugo iki 267,3 milijardo eurų, o mūsų prognozės rodo, kad iki 2020 m. šie neįvykdyti įsipareigojimai (RAL) dar labiau išaugs. Mūsų nuomone, šis klausimas būsimoju daugiamečių finansinės programos laikotarpiu turėtų būti prioritetas.

Audito Rūmai be abejo nesikiš į ginčus tarp grynųjų įnašų mokėtojų, sakančių „sumažinkite mūsų įsipareigojimus“, ir gryniosios paramos gavėjų, sakančių „padarykite daugiau“. Tačiau mes galime atkreipti dėmesį į tai, kad besikaupiantys neįvykdyti įsipareigojimai dar labiau atitolins laike finansinių programų padarinius, dėl kurių jūs šiuo metu vedate derybas kaip teisės aktų leidėjai.

Ponios ir ponai,

bendras ES biudžetas sudaro ne daugiau nei maždaug 1 % visos ES bendrųjų nacionalinių pajamų.

Todėl nors yra svarbu, kad ES biudžetas būtų panaudojamas veiksmingai, mes taip pat turime būti realistais dėl to, ko galima pasiekti naudojant mums patikėtus pinigus. Jei kursime lūkesčius, kurių neįmanoma pasiekti, prarasime savo piliečių pasitikėjimą. Mūsų nuomone, išvada yra paprasta – ES neturėtų žadėti to, ko ji negali padaryti. Ir mes turime kasdien įrodinėti, kad ES kompetencijos Sąjungos lygmeniu yra vykdomos veiksmingiau nei nacionaliniu lygmeniu.

Dar keli žodžiai prieš baigiant. Mes auditoriai turime vien atgal besižvalgančių žmonių reputaciją. Tačiau šiais metais, manau, kad mes turime teisę žiūrėti taip pat į ateitį. Artimiausiomis savaitėmis Jūs susilauksite iš mūsų keleto nuomonių dėl įvairių pasiūlymų, susijusių su Europos Sąjungos finansais 2012–2027 m. laikotarpiu.

Parlamentas ir Taryba turi apsispręsti dėl svarbių sprendimų. Mes atvirai sveikiname Komisiją dėl to, kad ji pasiūlė padidinti lankstumą, kurio taip trūko dabartinėje DFP – tai žingsnis teisinga linkme.

Ponai ir ponios, kadangi mes renkamės, kuriuo keliu eiti šiame vis labiau nenusėjamame pasaulyje, leiskite patikinti Jus, kad mūsų sprendimai paremti tvirtu finansiniu pagrindu.

Pademonstruokime savo piliečiams, kad mes galime įvykdyti ką žadėjome, įvykdyti veiksmingai ir tokiu būdu, kuris iš tikrųjų kažką keičia.

Ačiū už dėmesį, esu pasirengęs pasikeisti nuomonėmis.